

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Anja Fyksen Lillehaug

Vår dato
26.07.2020
Deres dato
11.05.2020

Vår referanse
20/00428-6
Deres referanse

Høringsvar fra Norges Bondelag - forslag om endringer i genteknologiloven

Vi viser til Klima- og miljødepartementets (KLDs) høring av forslag til endringer i genteknologiloven og gir nedenfor våre kommentarer til endringsforslaget.

KLDs endringsforslag

KLD foreslår følgende tre endringer av genteknologiloven:

1. Genteknologiloven skal ikke gjelde for godkjenning/omsetning av GMO-legemidler
2. Ved klinisk utprøving av GMO-legemidler skal det ikke stilles krav til vurdering av samfunnsnytte, bærekraft og etikk
3. Regjeringen kan bestemme at visse organismer ikke skal omfattes av genteknologiloven

Forslag 1 og 2 skiller ikke mellom humanmedisinske og veterinærmedisinske legemidler.

Bondelagets kommentarer til de tre punktene

Til punkt 1 og 2

Høringsforslaget fra KLD omtaler i all hovedsak humanmedisinske vurderinger uten å tilstrekkelig vurdere forskjellene i risiko for spredning til miljø fra folk og dyr, for eksempel fra fisk i merder, dyr på beiter i innmark og utmark, eller spredning av gjødsel fra husdyr. Legemidler påstås i sin natur være samfunnsnyttige. Ettersom definisjonen av legemidler er omfattende, kan noen fremtidige legemidler til dyr tenkes først og fremst å ha effekter på lønnsom drift uten nødvendigvis å ta hensyn til dyras velferd. Eksempelvis kan man se for seg legemidler med indikasjon å påvirke veksthastighet, muskelfylde eller kjønnsuttrykk.

Man må også være oppmerksom på at det er ulike vurderingskriterier i regelverket for veterinærmedisin og humanmedisin.

Legemiddelverket definerer legemidler slik:

«Et legemiddel er ethvert stoff, droge eller preparat som

1. *utgis for å være egnet til å forebygge, lege eller lindre sykdom, sykdomssymptomer eller smerter, eller påvirke fysiologiske funksjoner hos mennesker eller dyr; eller*

Bondelagets Servicekontor AS

Norges Bondelag

Postadresse: Postboks 9354 Grønland, 0135 OSLO, Tlf: 22 05 45 00
Besøksadresse: Landbrukets Hus, Hollendergata 5, 0190 OSLO
Bankkonto: 8101.05.12891, **Org.nr.:** 985063001 MVA
bondelaget@bondelaget.no, www.bondelaget.no

Bankkonto: 8101.05. 91392
Org.nr: 939678670

2. kan anvendes eller gis til mennesker eller dyr for å gjenopprette, endre, eller påvirke fysiologiske funksjoner gjennom en farmakologisk, immunologisk eller metabolsk virkning, eller for å påvise sykdom.

Legemidler omfatter generelt produkter til mennesker eller dyr som kan brukes til å forebygge eller behandle sykdom, eller som påstås i virke på denne måten. Dette innebærer at et produkt som ikke har noen fysiologisk effekt kan klassifiseres som legemiddel dersom det har medisinske påstander.»

Til punkt 3

Det har skjedd en rivende utvikling innenfor genmodifisering, genteknologi og genredigering siden genteknologiloven trådte i kraft i 1993. Nye metoder for genmodifisering/-redigering blir stadig lettere tilgjengelig og billigere, og vil kunne gi viktige bidrag på flere samfunnsområder. Det kan føre til at et stadig økende antall menneskeskapte organismer/produkter utvikles og spres til naturen og økosystemene. Temposkiftet er et viktig skille mellom nye metoder og tradisjonelle metoder for husdyravl og planteforedling. Når tempoet og antallet organismer øker, er det helt avgjørende at kontrollen med konsekvensene sikres.

Norges Bondelags vurdering

Samfunnet må ha tillit til vurderingene som gjøres, og organismene/produktene som skapes.

Norges Bondelag mener det er behov for et bredt sammensatt offentlig utvalg (en NOU) som kan kartlegge og vurdere fremtidige muligheter og utfordringer før man gjør endringer i genteknologiloven. Det må ikke gjøres endringer i loven før et slikt arbeid foreligger.

Et offentlig utvalg må se på alle sider av de nye teknikkene, inkludert aktuelle bruksområder, teknologiske usikkerhetsmomenter, risiko for cellen/individet/økosystemet og lovverket.

Norges Bondelag har tidligere uttalt seg i Bioteknologirådets offentlige debatt om genteknologiloven, uttalelsen er vedlagt.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Petter Bartnes

Sigrid Hjørnegård